

Kärämäen kunta

Kaavoituskatsaus 2025

1. Yleistä kaavoituskatsauksesta

Alueidenkäytön suunnittelu luo edellytyksiä hyvälle asuinympäristölle. Onnistuneet ratkaisut kaavoituksessa, toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne sekä sujuvat liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa. Hyvä suunnittelu edistää kestävästä kehitystä.

Alueidenkäytön suunnittelun yleinen ohjaus perustuu alueidenkäyttölakiin (ent. maankäyttö- ja rakennuslaki). Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat suunnittelua maakunnissa ja kunnissa. Valtakunnallisten tavoitteiden lisäksi alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään kuuluvat maakuntakaava, yleiskaava ja asemakaava. Alueidenkäyttöön vaikutetaan myös esimerkiksi erilaisilla seutu- ja kuntastrategioilla, kunnan maapolitiikalla ja rakennusjärjestyksellä.

Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025. Samassa yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslaista kumottiin rakentamisen säädökset, ja jäljellä jäävän lain nimi muuttui alueidenkäyttölaki.

Alueidenkäyttölaki ja rakentamislaki säätelevät kaavoitusta ja rakentamista. Kaavoituksen tavoitteena on ohjata alueiden maankäyttöä ja rakentamista niin, että sillä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävissä olevissa asioissa.

Kaavoituksen vuorovaikutusmenetelmistä yksi on AKL 7 §:n mukainen kaavoituskatsaus, jossa esitetään lyhyesti perustietoja kaavoituksesta sekä kerrotaan kunnan kaavoitusasioista.

Kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista, jotka eivät ole merkitykseltään vähäisiä.

Kaavoituskatsauksesta on tiedotettava sen tarkoituksen kannalta sopivalla tavalla.

Tässä kaavoituskatsauksessa kerrotaan Kärsämäen kunnan kaavoitustilanne ja esitellään vireillä olevat ja lähiaikoina vireille tulevat kaavoitushankkeet. Lisäksi kerrotaan yleisesti kaavoituksen ohjauksesta, kaavahankkeiden etenemisestä ja kaavojen ajantasaisuudesta.

2. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Valtioneuvosto päätti 14.12.2017 valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista, jotka tulee huomioida alueidenkäytön suunnittelussa. Tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja viranomaisten toiminnassa.

Tavoitteet jakautuvat viitteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- tehokas liikennejärjestelmä
- terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö
- uusiutumiskykyinen energiahuolto

3. Maakuntakaava

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet, sovit- taen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten ta- voitteiden kanssa. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys.

Maakuntakaava on koko maakunnan yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa esitetään alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoite- taan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita ja toimintoja.

Maakuntakaavan laatimisesta ja muusta maakunnan suunnittelusta huolehtii se maakunnan liitto, jossa alueen kunnat ovat jäseninä.

Pohjois-Pohjanmaalla on tällä hetkellä lainvoimaisena voimassa neljä maa- kuntakaavaa:

Pyhäjoen ydinvoimalahanketta varten laadittu **Hanhikiven ydinvoimamaa- kuntakaava**, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 22.2.2010 ja vahvis- tettu ympäristöministeriön päätöksellä (YM2/5222/2010) 26.8.2010, lainvoima 21.9.2011 (KHO).

Pohjois-Pohjanmaan **kokonaismaakuntakaavan** kolmivaiheisen uudistamis- työn aloitti **1. vaihemaakuntakaava**, joka on hyväksytty 2.12.2013 ja vahvis- tettu ympäristöministeriössä 23.11.2015 (YM1/5222/2014), lainvoimaiseksi kaava tuli 3.3.2017 (KHO) (energiantuotanto ja -siirto, kaupan palvelurakenne, luonnonympäristö, liikennejärjestelmä ja logistiikka)

2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja sai lainvoiman 2.2.2017 (kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet, maaseudun asutusrakenne, virkistys- ja matkailualueet, seudulliset ampumaradat ja mate- riaalikeskukset, puolustusvoimien alueet)

3. vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018, mää- rättiin voimaan maakuntahallituksen päätöksellä MRL § 232 nojalla 5.11.2018 ja sai lainvoimainen 17.1.2022 KHO:n hylättyä viimeisen valistuksen (Pohja- vesi- ja kiviainesalueet, mineraalipotentiali- ja kaivosalueet, Oulun seudun lii- kenne ja maankäyttö, Tuulivoima-alueiden tarkistukset, Vaalan ja Himangan kaavamerkintöjen tarkistukset sekä muut tarvittavat päivitykset)

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen aloi- tettiin syksyllä 2021 ja sen on määrä valmistua vuoden 2025 aikana.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava on hyväksytty Maakuntavaltuustossa (MKV 27.5.2025 § 5):

Maakuntahallitus on 18.8.2025 antamallaan päätöksellä (§ 92) määrännyt Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tulemaan voimaan alueidenkäyttölain 201 § nojalla ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Lisätietoja maakuntakaavoituksen etenemisestä saa osoitteesta [Maakuntakaavoitus - \(pohjois-pohjanmaa.fi\)](http://Maakuntakaavoitus-(pohjois-pohjanmaa.fi))

4. Yleiskaavat

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain.

AKL 36 §:n mukaan kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla.

Kärsämäen keskustan yleiskaava

liite 1

Kärsämäen keskustan yleiskaavan laajuus on n. 20 km² rajautuen idässä Juurusojaan, etelässä Pyhäjokeen, lännessä Sammalojaan ja pohjoisessa noin 500 m lentokentän pohjoispuolelle.

Valtuusto on hyväksynyt Kärsämäen keskustan yleiskaavan 30.9.2013 § 120. Yleiskaava on oikeusvaikutteinen.

Tekninen lautakunta on asettanut 1.6.2023 §31 oikeusvaikutteisen yleiskaavan laajennuksen ja päivityksen vireille teollisuusalueen pohjoispuolelle, Nelostien ja Juurusojan väliselle alueelle.

Teknltk on 26.05.2025 § 37 asettanut yleiskaavan valmisteluaineiston (luonnosvaiheen) nähtäville.

5. Asemakaava

Asemakaava on yksityiskohtainen maankäytön suunnitelma, jonka laatii kunta. Asemakaavan tarkoitus on ohjata alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä sekä osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten. Asemakaavalla ohjataan rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kunta- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Alueidenkäyttölain 51 §:n mukaisesti asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys tai maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää.

Kärsämäen keskustan asemakaava**liite 2**

Voimassa olevan asemakaavan tekninen tarkistus on laadittu uudeksi Kärsämäen asemakaavayhdistelmäksi 25.6.2020

Kärsämäen kunnanvaltuusto on 5.4.2022 hyväksynyt Kärsämäen Kirkonseudun asemakaava muutoksen Kortteleissa 41,42,343 ja 350.

Tekninen lautakunta on 1.6.2023 § 32 asettanut Kärsämäen kunnan asemakaavan päivityksen ja laajennuksen vireille teollisuusalueella sen pohjois- ja itäpuolelle sekä Puusaarentien etelä- ja pohjoispuolelle.

Asemakaavan tarkistukset kortteleissa 26a,28, 28a ja 338 tehdään asemakaavan päivityksen yhteydessä.

Teknltk on 26.05.2025 § 38 päättänyt asettaa asemakaavan valmisteluaineiston (luonnosvaiheen) nähtäville.

6. Tuulivoimapuistojen kaavoitus**Hankilannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava****liite 3**

Hankilannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Kärsämäen kunnanvaltuustossa 29.9.2015 ja kaava on tullut voimaan 10.12.2015. Kaava on oikeusvaikutteinen.

Hankilannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava sijaitsee osittain Haapaveden kaupungin ja osittain Kärsämäen kunnan alueella. Osayleiskaavassa Kärsämäen kunnan alueelle on osoitettu tuulivoimapuistossa yksi tuulivoimala. Tuulivoimapuiston kaavaan ja rakentamiseen on haettu poikkeamislupaa mm. tuulivoimaloiden korkeuden ja tehojen muuttumisten vuoksi.

Hankilannevan laajennus**liite 4**

Puhuri Oy suunnittelee yhteensä 33 uutta voimalaa (YVA-ohjelma) alueelle, joka sijoittuu Haapaveden kaupungin ja Kärsämäen kunnan (kuusi voimalaa) alueille. Tuulipuiston hankealueet ja suunnitellut tuulivoimaloiden paikat sijoituvat Kesonmäen ja Hankilannevan tuulipuistojen läheisyyteen ja tuulipuistoon.

Kunnanhallitus on 22.8.2022 hyväksynyt Puhuri Oy:n aloitteen tarkennetulla hankealuerajauksella tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimisesta Hankilannevan alueelle ja käynnistää osayleiskaavan laadinnan. Laatimista koskeva sopimus on hyväksytty 22.8.2022

Tekninen lautakunta on 1.6.2023 § 28 laittanut osayleiskaavan laatimisen vireille hyväksymällä Hankilan osayleiskaavaa koskevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Tuulikaarron Itä ja Länsi tuulivoimapuistojen osayleiskaavat liite 5 ja 6

Tuulikaarron tuulivoimapuistot sijoittuvat Kärämäen taajamasta n. 9–10 km pohjoiseen VT-4 tien molemmille puolille. Tuulivoimapuiston osayleiskaavat sijoittuvat Siikalatvan ja Kärämäen kunnan alueille siten, että tuulivoimaloista Siikalatvan kunnan alueelle sijoittuisi 34 voimalaa ja Kärämäen kunnan alueelle 19 voimalaa.

Tuulikaarto Kärämäki Itä ja Tuulikaarto Kärämäki Länsi kaavoitusaloite on hyväksytty kunnanhallituksessa 6.4.2020 § 74 ja sitä on täsmennetty kartan osalta 17.8.2020 § 141. Yleiskaavat ovat tulleet vireille Kärämäen kunnanhallituksen päätöksillä 22.2.2021 § 28 (itäinen osa-alue) ja § 29 (läntinen osa-alue). Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on saatavilla kunnasta koko kaavaprosessin ajan.

Kunnanhallitus on asettanut 19.6.2023 § 119 Tuulikaarron, Kärämäki-Itä ja Kärämäki-Länsi, tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtäville kuulemista varten. Nähtävillä oloaikana suunnitelmista on pyydetty viranomaislausunnot.

Hankkeessa on käyty YVA-menettely samaan aikaan kaavoituksen kanssa. Hankkeen yleiskaava ja YVA ennakkoneuvottelu on käyty 11.11.2020. Yleiskaavan hyväksymisvaiheen aikataulu koordinoidaan uuden vaihemaakuntakaavan kanssa.

Teknltk on 26.05.2025 § 40 asettanut Tuulikaarron Länsi-osan osayleiskaavan ehdotusvaiheen aineiston nähtäville. Kaavaehdotusvaiheessa tuulivoimaloiden määrä on tarkentunut 8 voimalaan.

Teknltk on 26.05.2025 § 39 asettanut Tuulikaarron Itä-osan osayleiskaavan ehdotusvaiheen aineiston nähtäville. Kaavaehdotusvaiheessa tuulivoimaloiden määrä on tarkentunut 6 voimalaan.

Halmemäen tuulivoimapuiston osayleiskaava

liite 7

Halmemäen tuulivoimapuisto sijoittuu Kärämäen taajamasta n. 10 km kaakkoon.

Tuulivoimapuiston alustava suunniteltu alue on yhteensä n. 7700 ha.

Kunnanhallitus on hyväksynyt kaava-aloitteen 14.12.2020 § 224 ja valinnut kaavoittajan kokouksessaan 17.5.2021 § 103.

Halmemäen tuulivoimapuisto koostuisi n. 40 – 70 tuulivoimalasta, joiden korkeus olisi enintään 320 metriä ja voimaloiden teho 6 – 10 MW, yhteisteholtaan n. 240 – 600 MW.

Hankkeessa on käynnissä YVA-menettely samaan aikaan kaavoituksen kanssa. Hankkeen YVA-ennakkoneuvottelu on käyty 15.6.2021.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Halmemäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman 3.10.2022. § 155.

Riitamaan tuulipuiston osayleiskaava

liite 8

Riitamaan tuulivoimapuisto sijoittuu Kärsämäen taajamasta n. 12 km lounaaseen.

Kunnanhallitus on hyväksynyt kaava-aloitteen 17.5.2021 § 104.

Tuulivoimapuiston alustavan suunnitelman mukaan alueelle sijoittuu n. 39 voimalaa Kärsämäen kunnan alueelle Riitamaahan. Suunnitellut voimalat tulevat olemaan yhteisteholtaan n. 200–300 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on n. 300 m.

Kunnanhallitus on hyväksynyt Riitamaan tuulivoimaosayleiskaavan vireille tulon 14.2.2022 § 36 ja sille laaditun Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja ne ovat olleet julkisesti nähtävillä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) kanssa samanaikaisesti.

Teknltk on 30.05.2024 § 36 asettanut valmisteluaineiston (kaavaluonnoksen) nähtäville. Luonnosvaiheessa voimaloiden määrä on tarkentunut 36 voimalaan.

Tuulikankaan tuulipuiston osayleiskaava

liite 9

Enersense Wind Oy on tehnyt Kärsämäen kunnalle 15.1.2024 kaavoitusaloitteen (päivitetty 2.10.2024) Tuulikankaan tuulivoima-alueen osayleiskaavan laatimiseksi.

Enersense Wind Oy suunnittelee Tuulikankaan tuulipuiston rakentamista Kärsämäen kunnan alueelle, noin 12 km Kärsämäen keskustasta koilliseen. Hanke rajautuu pohjoisosastaan Siikalatvan kuntarajaan. Alueelle sijoittuisi 9 voimalaa.

Hankkeessa käynnistetään YVA erillismenettelyllä samaan aikaan kaavoituksen kanssa.

Teknltk on 24.10.2024 § 60 hyväksynyt kaavoitusaloitteen.

Teknltk on 18.9.2025 § 54 päättänyt asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkisesti nähtäville.

Hanke on yritysfuusion myötä siirtynyt Fortum Tuuli ja Aurinko Oy:lle.

7. Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksellä annetaan paikallisista oloista johtuvia määräyksiä ja ohjeita, joilla ohjataan maankäyttöä ja rakentamista.

Kärsämäen kunnan rakennusjärjestyksen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 25.2.2020 § 17.

Teknltk on 06.02.2025 § 7 päättänyt käynnistää Kärsämäen rakennusjärjestyksen uudistamisen.

Teknltk on 23.03.2025 § 19 asettanut rakennusjärjestyksen luonnosvaiheen nähtäville.

Teknltk on 18.09.2025 § 53 asettanut rakennusjärjestyksen ehdotusvaiheen nähtäville

8. Ohjelmoimattomat kaavoitustyöt

Merkittävimmät kaavoituskohteet mainitaan kaavoitusohjelmassa. Pieniä rakennuskaavan muutoksia tai laajennuksia voi tulla kyseeseen. Niiden tarpeellisuus harkitaan erikseen.

9. Kaavoitusohjelma

Kaavoitusohjelma on esitetty vuosille 2022–2026. Ohjelma tullaan tarkistamaan vuosittain. Tällöin selvitetään yleiskaavojen ja yksityiskohtaisten kaavojen sekä muiden kaavoitukseen vaikuttavien hankkeiden tarve ja suorittamisajankohdat.

Kaavoitusohjelma 2022 – 2026

Toimenpide	2022	2023	2024	2025	2026
1. Kärsämäen keskustan yleiskaavan laajennus					
2. Keskusta-alueen asemakaavan päivitys ja laajennus sekä kortteleiden 26a,28, 28a ja 338 tarkistus					
3. Hankilannevan laajennus					
4. Halmemäki					
5. Riitamaa					
6. Tuulikaarto					
7. Tuulikangas					

Kärsämäen kunnassa alueidenkäyttölain mukaiset kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvät valmistelu- ja suunnittelutehtävät hoitaa tekninen lautakunta.

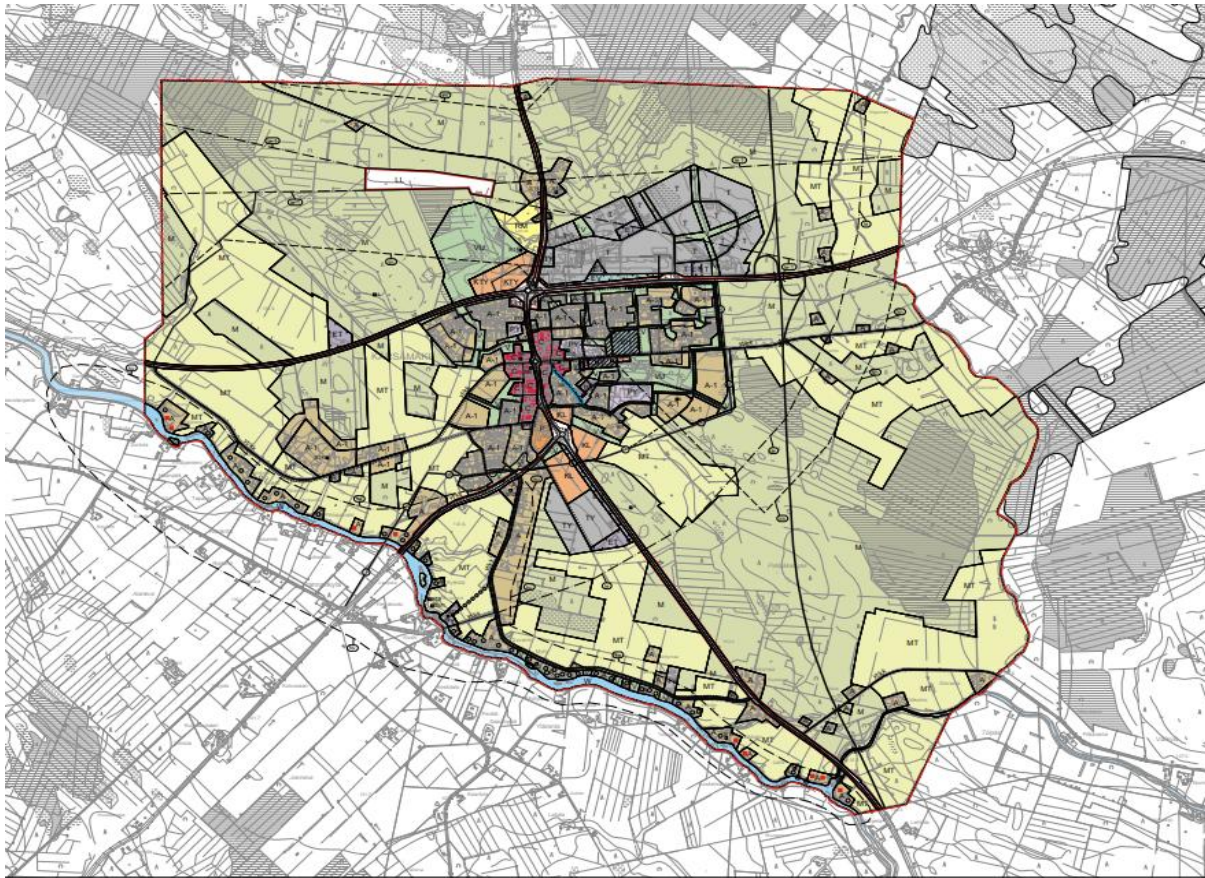
Kärsämäen kunnan kaikki kaava-aineistot ja rakennustontit on esitetty myös kunnan internet-sivuilla, osoitteessa [Kärsämäki - Positiivisten tarinoiden pitäjä \(karsamaki.fi\)](https://www.karsamaki.fi)

30.9.2025

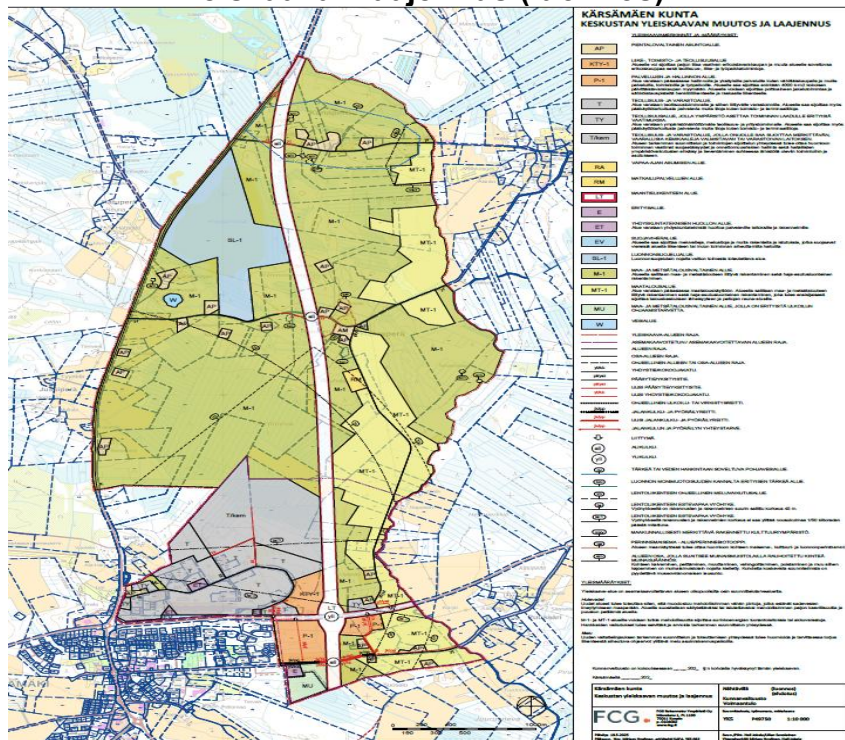
KÄRSÄMÄEN KUNTA, tekninen toimisto

Ilkka Saari, tekninen johtaja

Puh: 044-4456 841, ilkka.saari@karsamaki.fi

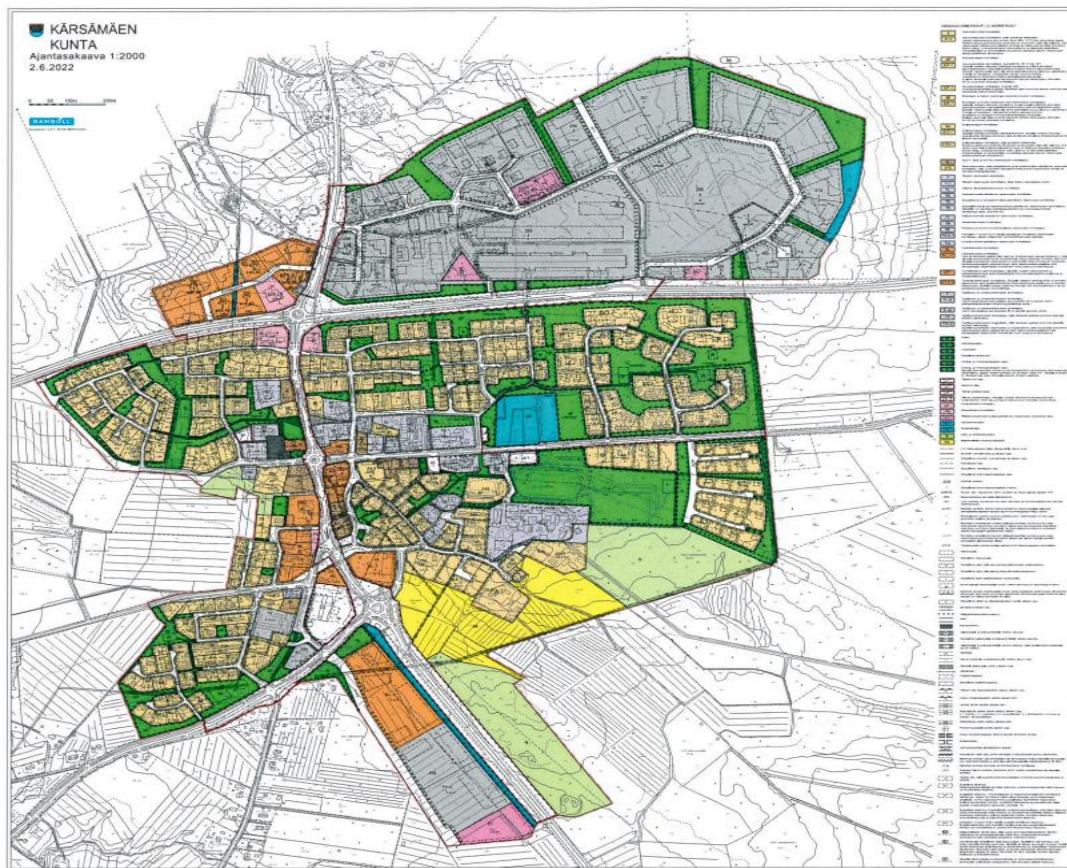

Yleiskaavan laajennus (luonnos)

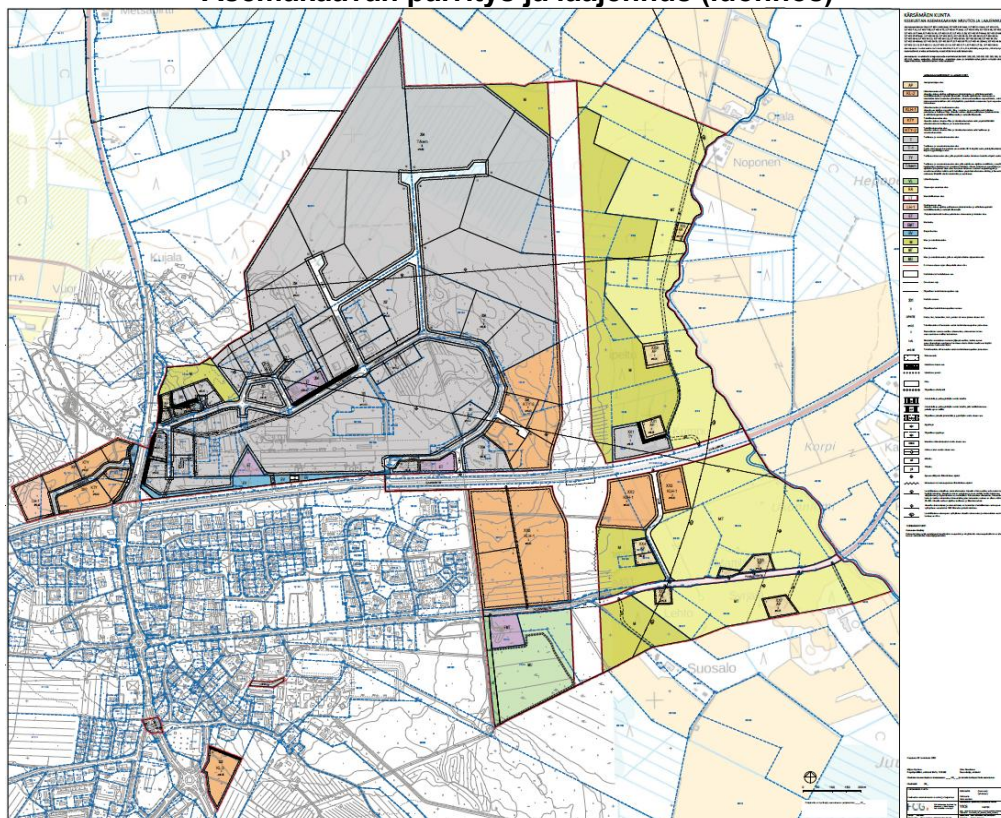

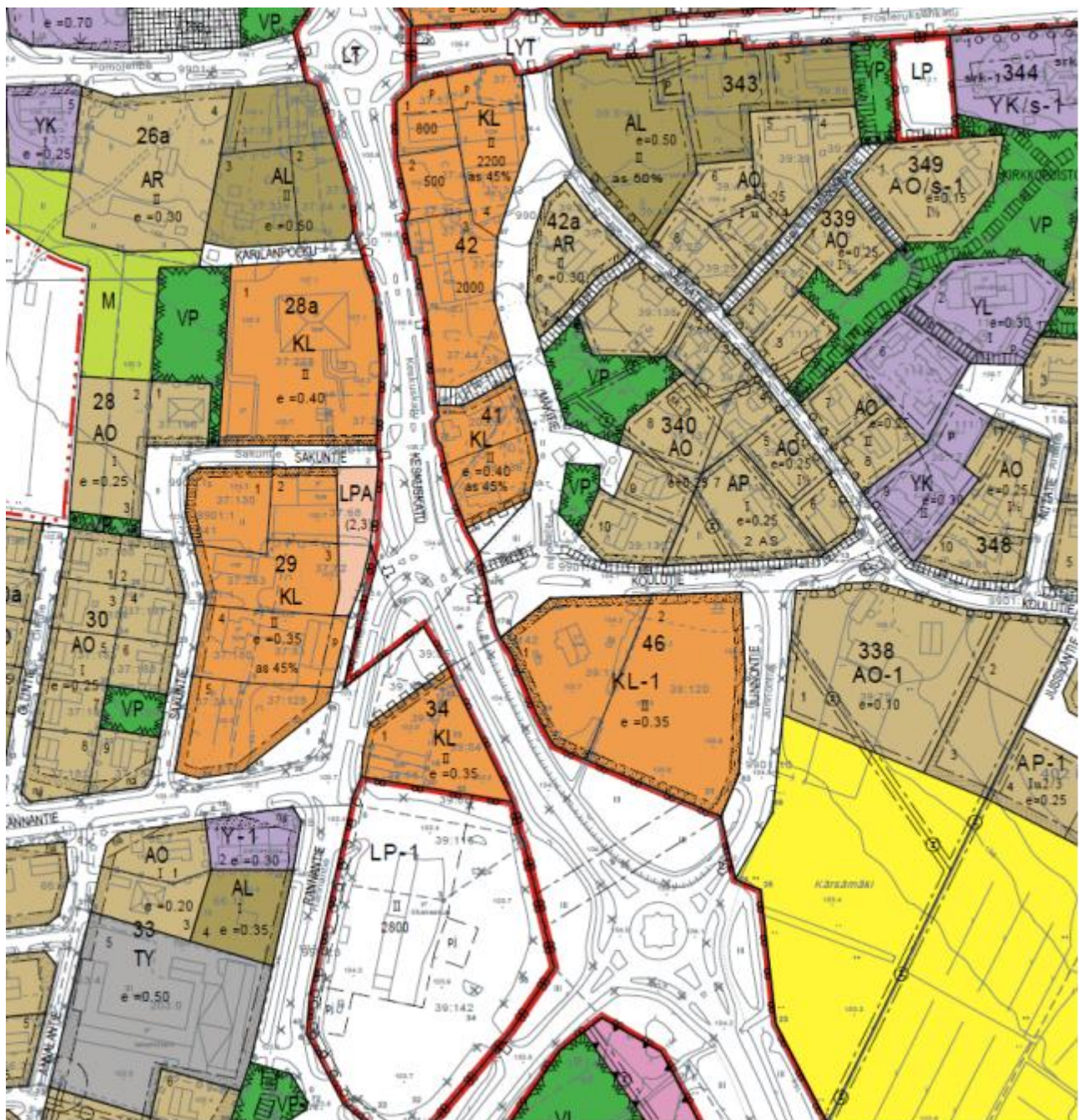
Asemakaava

liite 2

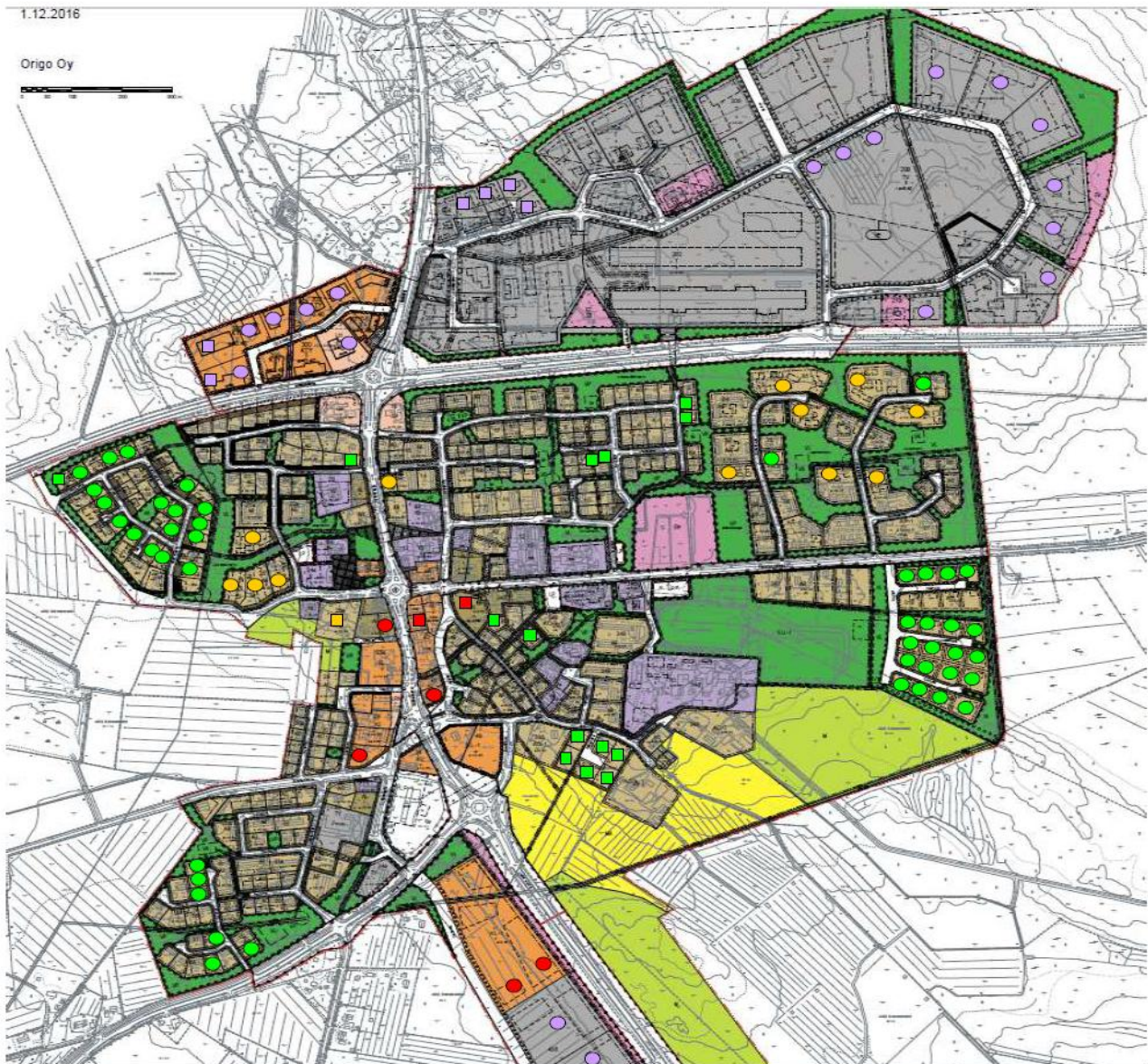

Asemakaavan päivitys ja laajennus (luonnos)

Vapaana olevat rakennustontit 2025

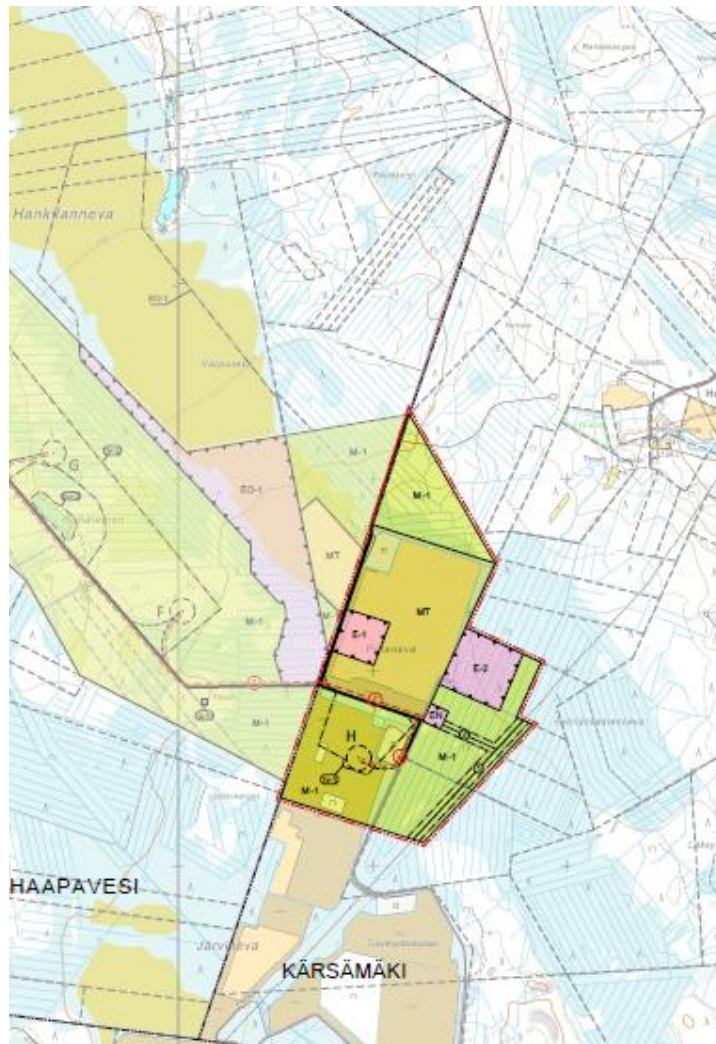
KÄRSÄMÄEN KUNTA

Asemakaava-alueella vapaana olevat tontit 2021

- Rakentamaton omakotitontti (kunta)
- Rakentamaton omakotitontti (yksityinen)
- Rakentamaton rivitalotontti (kunta)
- Rakentamaton rivitalotontti (yksityinen)
- Rakentamaton liiketontti (kunta)
- Rakentamaton liiketontti (yksityinen)
- Rakentamaton teollisuustontti (kunta)
- Rakentamaton teollisuustontti (yksityinen)

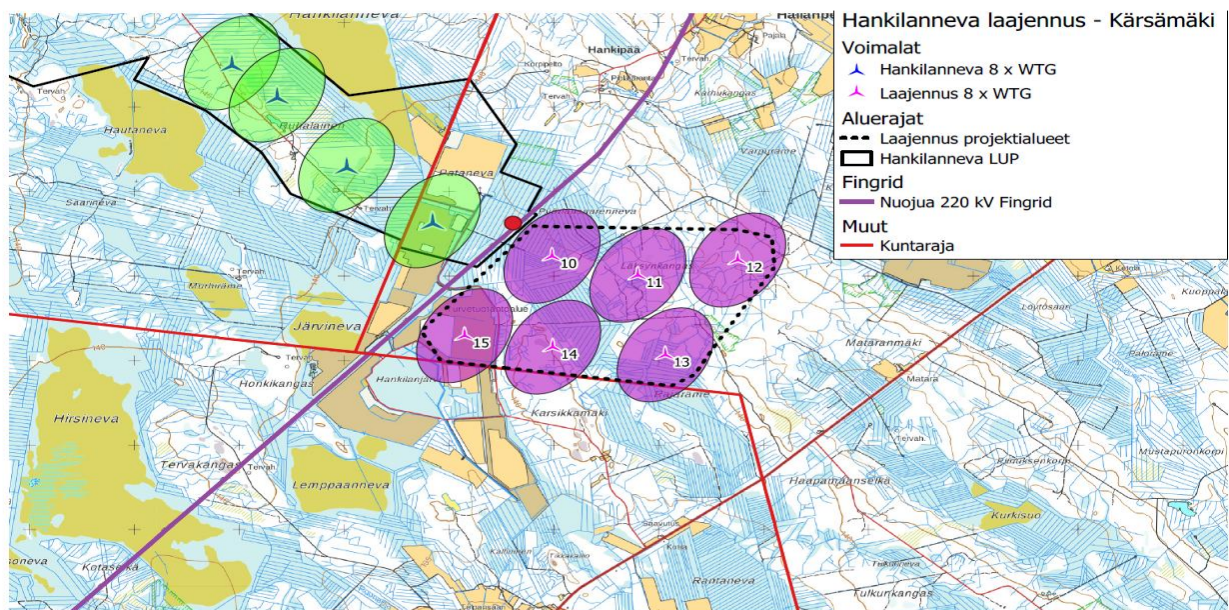
Hankilannevan tuulivoimapuiston osayleiskaava

liite 3

Hankilannevan laajennus

liite 4

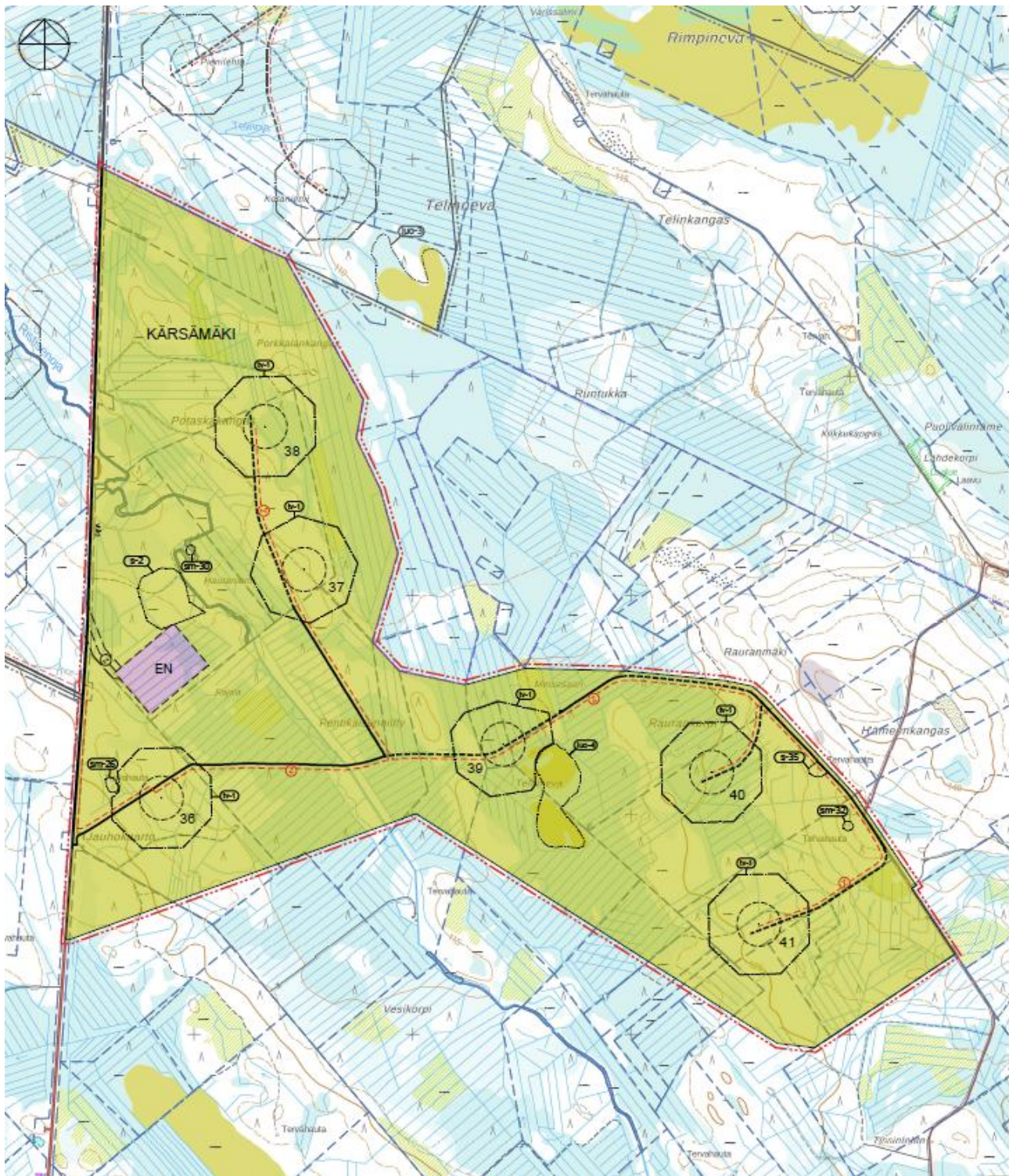

© Maanmittauslaitos 2021

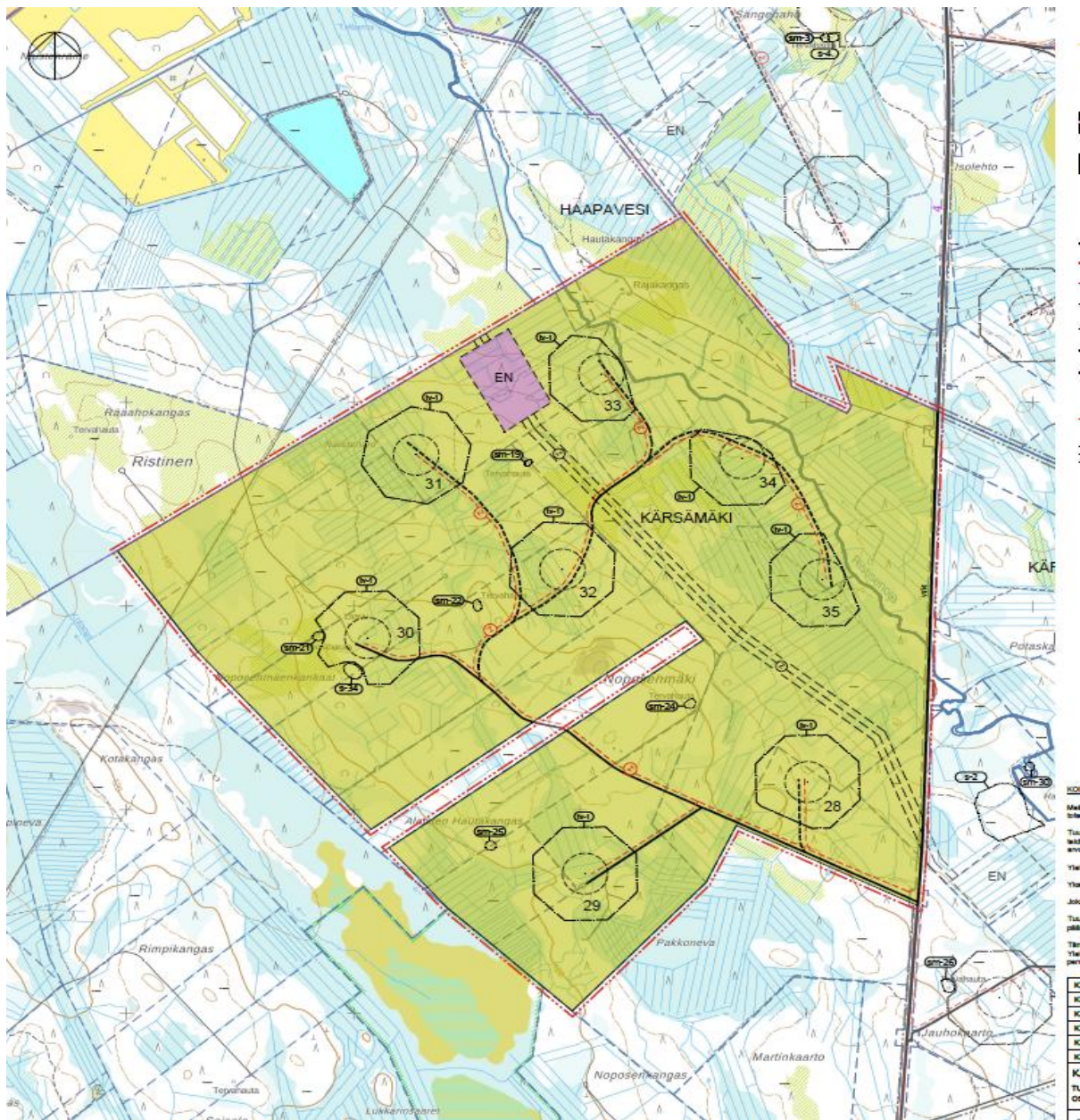
A4 1:40 000

0 0,5 1 1,5 2 km

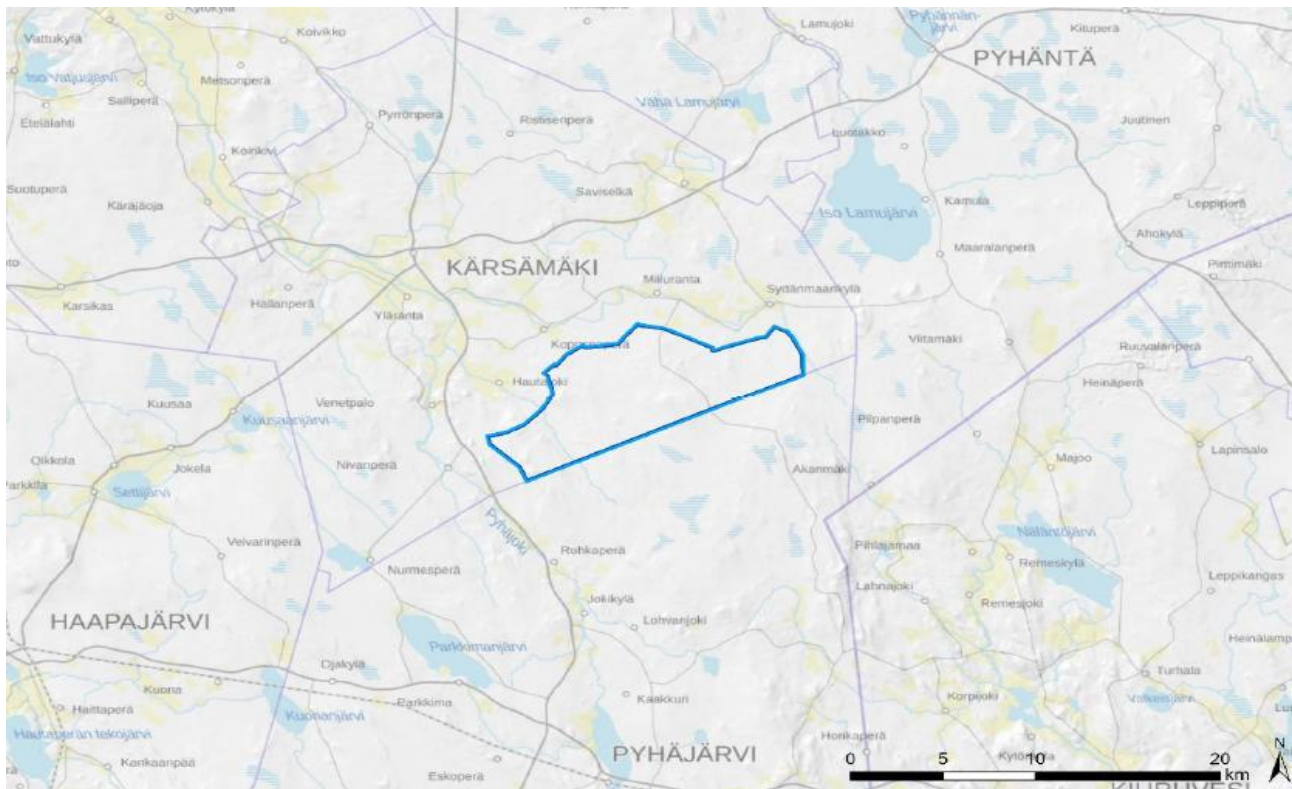
Kesonmäki & Hankilanneva_ Kärsämäen alue_STI210611-1

Tuulikaarron tuulivoimapuisto länsi

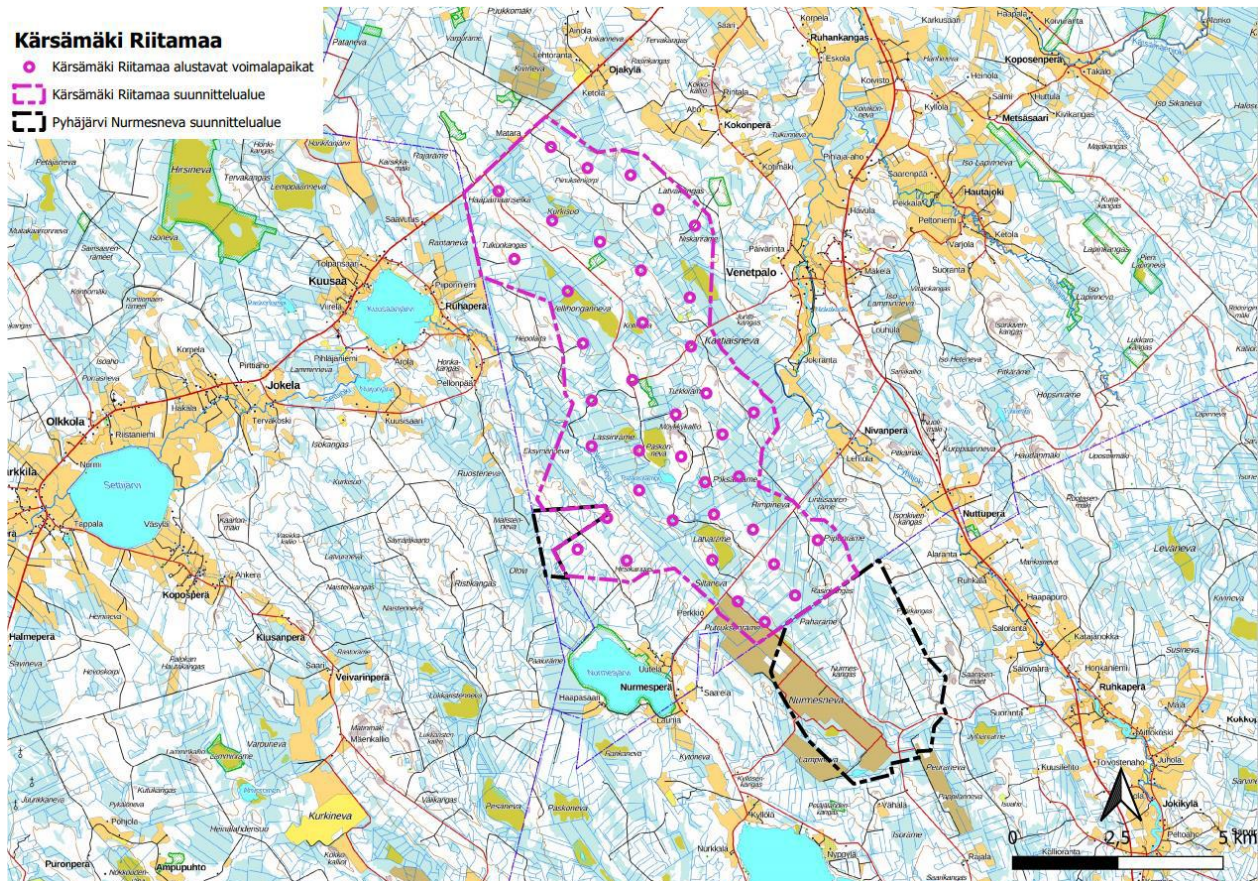
liite 6

Halmemäen tuulivoimapuisto

liite 7

Riitamaan tuulivoimapuisto

liite 8

Tuulikankaan tuulivoimapuisto

liite 9

